

Η Θ. Ευχαριστία ως εσχατολογική Σύναξη

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Προχωρώντας στη μελέτη του φιλολόγου κ. Ηρακλή Ψάλτη σχετικά με τα θέματα της αμαρτίας και της λύτρωσης στο έργο του Γ. Βιζυηνού, από την άποψη της Ορθόδοξης Θεολογίας (προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1GXsmAf>), πληροφορούμαστε τη βαθύτερη δυναμική του ύψιστου μυστηρίου της χριστιανικής λατρείας.

2.3 Θεία Ευχαριστία

Ο π. Γ. Φλωρόφσκυ (1893-1979) διαπιστώνει ότι η Εκκλησία είναι πάνω από όλα λατρεύουσα κοινότητα[166]. Κέντρο της λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας είναι το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η ταύτιση Εκκλησίας και Ευχαριστίας έχει τις ρίζες της στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες, όπως μαρτυρούν οι επιστολές του Αποστόλου Παύλου[167]. Η Ευχαριστία από τον (Ψευδο)Διονύσιο Αρεοπαγίτη (περ. 5^{ος} αιώνας μ. Χ.) μέχρι τον Μάξιμο Ομολογητή και το τον Νικόλαο Καβάσιλα αποτελεί το τέλος και την ολοκλήρωση όλων των μυστηρίων της Εκκλησίας[168].

Διενεργεί την ενότητα όλου του εκκλησιαστικού σώματος, και συγχρόνως τρέφει διαρκώς τα μέλη ως την ανάσταση[169]. Είναι μυστήριο κατεξοχήν επαναλαμβανόμενο και θεμελιωμένο στα λόγια του Χριστού κατά τον Μυστικό Δείπνο και έκτοτε η Εκκλησία το τελεί σε ανάμνηση της εντολής του ιδρυτού Της. Ο Ιησούς μεταβάλλει την ομοτράπεζη σύναξη από κορυφαίο γεγονός με κοινωνικό ή και θρησκευτικό χαρακτήρα στο κεντρικό γεγονός της ζωής, στην ευχαριστιακή σύναξη[170]. Ο Απόστολος Παύλος υπενθυμίζει στην *Α΄ Προς Κορινθίους Επιστολή* [171] ότι η τέλεσή του αποτελεί μια συνεχή «ανάμνηση» και «καταγγελία» του θανάτου του Χριστού «*ἄχρι οὗ ἔλθῃ*».

Η Ευχαριστία εικονίζει προπαντός την εσχατολογική σύναξη του διασκορπισμένου λαού του Θεού και κατ' επέκταση σύμπαντος κόσμου. Κέντρο της σύναξης είναι ο Χριστός, ο οποίος ενώνει τους πολλούς στο Πρόσωπό Του[172]. Αποτελεί το «*φάρμακο της αθανασίας*», αγιάζει τον κόσμο και τον «*αναφέρει*» στον Δημιουργό ως γνήσια δημιουργία: «*τά σά ἐκ τῶν σῶν σοι προσφέρομεν κατά πάντα και διά πάντα*». Εν Χριστώ ο παλιός Αδάμ ανακαινίζεται, χωρίς να καταστρέφεται, η ανθρώπινη φύση προσλαμβάνεται, χωρίς να τρέπεται, ο άνθρωπος θεούται χωρίς να παύει να είναι άνθρωπος[173]. Ο άρτος και ο οίνος, η τροφή του, προσφέρονται για την «*αναίμακτη θυσία*», και όχι τα συναισθήματά του ή τα ηθικά του κατορθώματα, επειδή δεν τη διεκδικεί για δική του, αλλά την αναγνωρίζει ως δώρο της αγάπης του Θεού[174]. Όταν μετά την «*Αναφορά*» παίρνουμε πίσω αυτά τα δώρα, που τα είχαμε προσφέρει στο Θεό, μπορούμε πλέον να τα καταναλώνουμε ως πηγή ζωής[175], αφού μετουσιώνονται σε Σώμα και Αίμα Κυρίου: «*Ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον*[176]».

Η Ευχαριστία προσφέρει στην ηθική ζωή μια θεμελιώδη συμβολή: την επανεύρεση του ορθού νοήματος του ηθικού βίου. Η «*πυξίδα*» της δείχνει προς Εκείνον με Τον οποίο ο άνθρωπος ενούμενος δια της θείας κοινωνίας γίνεται αυτό που όντως είναι: πλήρης άνθρωπος[177]. Η τελειώσή του είναι η θέωση.

[Συνεχίζεται]

[166]Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα Ορθοδόξου Θεολογίας*, μετάφραση: αρχιμ. Α.Π. Κουμάντος, Σ. Παπαλεξανδρόπουλος, π. Ε. Πρατσινάκης, Σ. Χατζησταματίου (Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1989)σ.159.

[167]Ι. Ζηζιούλας, «*Εκκλησία και έσχατα*» στο *Εκκλησία και Εσχατολογία* (Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2003)σσ. 27-45, εδώ σ.33.

[168]π. Ν. Λουδοβίκος, «Ο Τριαδικός Θεός στη λειτουργική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας» στο Κ. Αγόρας, Στ. Γιαγκάζογλου, π. Ν. Λουδοβίκος, Στ. Φωτίου *Πίστη και Βίωμα της Ορθοδοξίας*, τόμος Α, *Δόγμα, Πνευματικότητα και Ήθος της Ορθοδοξίας* (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2002)σ.64 - 70, εδώ σ.68.

[169] Ν. Ματσούκας, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία, Β.*, όπ. παρ., σ.484.

[170]Α. Αντωνόπουλος, «Η ερμηνευτική διαχρονικότητα στην Ορθόδοξη Θεολογία» στο Α. Αντωνόπουλος, Σ. Δεσπότης *Πίστη και Βίωμα της Ορθοδοξίας*, τόμος Γ, *Διαχρονικές Συνιστώσες της Χριστιανικής θεολογίας στην Ορθοδοξία* (Πάτρα: εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2008)σ.221-242, εδώ σ.222.

[171]Α΄ Κορ. 11^ο κεφάλαιο.

[172]Στ. Γιαγκάζογλου, «Οι θεολογικές προϋποθέσεις της Εκκλησιολογίας» στο Κ. Αγόρας, Στ. Γιαγκάζογλου, π. Ν. Λουδοβίκος, Στ. Φωτίου *Πίστη και Βίωμα της Ορθοδοξίας*, τόμος Α, *Δόγμα, Πνευματικότητα και Ήθος της Ορθοδοξίας* (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2002)σ. 172-191, εδώ σ.190.

[173]Ι. Ζηζιούλας, *Η κτίση ως ευχαριστία* (Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας, 2011⁴)σ.24.

[174]Χ. Γιανναράς, *Αλφαβητάρι της πίστης*, όπ. παρ., σ.195.

[175]Ι. Ζηζιούλας, *Η κτίση ως ευχαριστία*, όπ. παρ., σ.121.

[176]Ιω. 6. 53-54.

[177]Ι. Ζηζιούλας, *Η κτίση ως ευχαριστία*, όπ. παρ., σ.30.